

Oficial: Adresele Patriarhiei către autorități privind asistența religioasă și înmormântarea în cazurile de Covid, respectiv sărbătorirea Învierii

În contextul informațiilor apărute în presă, în ultimele zile, cu privire la demersurile pentru modificarea unor acte normative referitoare la persoanele infectate cu noul Coronavirus, prezentăm, mai jos, conținutul adreselor Patriarhiei Române către autoritățile publice în legătură cu asistența religioasă și înmormântarea în cazurile de Covid 19, respectiv sărbătorirea Învierii Domnului în noaptea de 1-2 mai 2021.

I. Adresa nr. 12.293 din data de 21 decembrie 2020, cu privire la asistența religioasă a persoanelor bolnave de Covid 19, internate în spitalele suport Covid 19:

*Domniei Sale
Domnului Nelu Tătaru*

,
Ministrul Sănătății

Stimate Domnule Ministru,

Potrivit art. 29 alin. (5) din Constituția României **Statul sprijină cultele religioase**, „inclusiv prin **înlesnirea asistenței religioase** în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline”.

De asemenea, Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată, stabilește în art. 2 alin. (1) că „Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a și-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, **prin practicile și ritualurile specifice cultului...**”.

După cum Vă este cunoscut, Biserica Ortodoxă Română acordă asistență spirituală bolnavilor prin intermediul a **364 de preoți care activează în unități medicale din întreaga țară**. Activitatea acestora nu se reduce la consiliere duhovnicească și dialog, care uneori se pot desfășura și prin telefon, ci, în cazul Sfintelor Taine ale Spovedaniei și Împărtășaniei, implică întâlnirea directă, nemijlocită, între preot și credinciosul aflat în unitatea medicală.

Având în vedere condițiile speciale în care se desfășoară activitatea în sistemul sanitar în contextul pandemiei, vă rugăm să sprijiniți asigurarea asistenței religioase a bolnavilor de COVID 19 prin **elaborarea, în consultare cu Secretariatul de stat pentru culte și cultele recunoscute, a unei proceduri unitare la nivelul întregului sistem sanitar românesc, în baza căreia preoții de caritate din spitale să își poată îndeplini în continuare misiunea și în secțiile/spitalele destinate acestui tip de pacienți**.

Fiind încredințați că un asemenea demers este benefic atât pentru credincioși, cât și pentru personalul medical, Vă asigurăm de aleasa noastră prețuire și Vă dorim ca Sărbătoarea Sfântă a Nașterii Domnului să Vă aducă pace, bucurie și sănătate.

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Răspunsul Ministerului Sănătății a venit de la Direcția generală de asistență medicală, medicină de urgență și programe de sănătate publică și a avut următorul cuprins:

Nr. înreg. NT 14.270 din 24.12.2020

Către Patriarhia Română,

Ca răspuns la solicitarea dumneavoastră cu nr. 12.293/21.12.2020, înregistrată la Ministerul Sănătății – Cabinet Ministru cu nr. NT 14270/21.12.2020, cu privire la elaborarea, în consultare cu Secretariatul de Stat pentru Culte și cultele recunoscute, a unei proceduri unitare la nivelul întregului sistem sanitar românesc, în baza căreia preoții de caritate din spitale să își poată îndeplini misiunea și în secțiile/spitalele destinate pacienților COVID, vă facem cunoscut faptul că solicitarea dumneavoastră este agreată la nivelul structurii noastre, iar în acest sens vor fi demarate demersurile necesare pentru consultarea cu Secretariatul de Stat pentru Culte și cultele recunoscute, în acest sens”.

II. Adresa nr. 784 din data de 26 ianuarie 2021, cu privire la înmormântarea persoanelor decedate de Covid 19:

Domniei Sale,

*Domnului **Victor Opaschi**,*

Secretar de Stat pentru Culte

Domnule Secretar de Stat pentru Culte,

*La Patriarhia Română s-au primit mai multe sesizări referitoare la maniera în care firmele de servicii funerare autorizate să gestioneze decedații de Covid 19 nu țin cont de voința familiei și de rânduielile specifice slujbei înmormântării, decedații fiind așezați fără îmbrăcăminte în sicriu, iar slujba înmormântării se face doar la marginea gropii, încălcând astfel libertatea de religie a familiei defunctului și demnitatea umană a decedatului. Protocolul specific privind managementul în caz de deces al pacienților infectați cu noul coronavirus (SARS-CoV2) este prevăzut în Ordinul ministrului sănătății **nr. 570/2020**, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 13 martie 2020 care modifică ordinul nr. 436/2020.*

Referitor la înhumarea cadavrelor confirmate cu noul coronavirus (SARS-CoV2), în ordinul ministrului sănătății nr. 570/2020 sunt prevăzute mai multe precizări:

1. În articolul 4 se menționează că „[...] Înhumarea/incinerarea se va efectua în cel mai scurt timp disponibil cu sicriul sigilat [...]”;

2. În articolul 7 se precizează că „[...] Înhumarea cadavrelor confirmate cu infecție cu COVID-19 se va face în aceleași condiții de înhumare impuse persoanelor decedate de alte cauze [...]”;

3. În articolul 6 se prevede ca „[...] Angajații serviciilor funerare care preiau cadavrul de la domiciliu, unitatea sanitară în care a survenit decesul sau de la instituția de medicină legală în vederea înhumării vor respecta întocmai aceleași dispoziții ca și orice alt transportator sau persoană care manipulează cadavrul, adică vor respecta aceleași măsuri de prevenire a transmiterii bolilor infectocontagioase și vor fi îmbrăcați obligatoriu în echipamentele individuale de protecție descrise anterior[...]” (combinezon complet de protecție din material impermeabil sau material nețesut rezistent la apă care prezintă și protecție pentru cap sau halat cu mâneci lungi impermeabile la apă și bonetă; protectoare faciale: mască cu vizetă, măști chirurgicale și protectoare oculare; două rânduri de mănuși latex; cizme de cauciuc care pot fi dezinfectate);

4. În ceea ce privește pregătirea celui decedat pentru a fi încredințat familiei, la articolul 7 se fac următoarele precizări: [...] Cadavrul persoanei decedate ca urmare a infecției COVID-19 confirmată prin teste de laborator fără leziuni traumatice nu se îmbălsămează. Cadavrul va fi așezat într-un sac impermeabil dublu și ermetic închis cu fermoar și va fi pulverizat cu produse biocide tip TP22 (pe bază de formol) [...], iar în cazul persoanelor decedate de Covid **care au fost autopsiate** [...] se îmbălsămează cu caracter obligatoriu la sfârșitul autopsiei pentru a preveni transmiterea infecției. Aceste cadavre se igienizează, dar nu se efectuează asupra lor manopere de cosmetizare și **nici nu se îmbracă**, înainte de a fi introduse în sac [...].

În acest sens, respectuos, Vă adresăm rugămintea să **facilitați un dialog privind situația prezentată anterior, dialog la care să fie invitați să participe reprezentanți ai cultelor recunoscute din România și ai autorităților competente ale Statului, în vederea creării cadrului legislativ necesar pentru ca familiile decedaților de Covid-19**, în consultare cu preotul paroh, să poată decide asupra modului de desfășurare a slujbei înmormântării, potrivit rânduielilor bisericești și respectând toate normele prevăzute de legislație, care nu interzic introducerea decedatului în biserică/capelă.

Cu stimă și binecuvântare,

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Urmare demersului Patriarhiei Române, Secretariatul de stat pentru culte a organizat consultări cu reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Ministerului Sănătății, precum și cu toate cultele recunoscute și a informat Patriarhia Română că, prin adresa nr. C-451/8 martie 2021 a transmis *Ministerului Sănătății – Direcția generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică* propunerile concrete agreate de culte pentru modificarea *Ordinului ministrului sănătății nr. 570/2020*.

III. Adresa nr. 3.189 din data de 5 aprilie 2021, cu privire la ridicarea restricțiilor de circulație în noaptea de sâmbătă, 1 mai - duminică, 2 mai 2021, cu prilejul Slujbei Învierii Domnului:

Domniei Sale,

*Domnului **Florin-Vasile Cîțu**,*

Prim-Ministrul Guvernului României

Stimate Domnule Prim-Ministru,

Vă mulțumim pentru organizarea în ziua de joi, 25 martie 2021, la sediul Guvernului României, a întâlnirii Primului-ministru cu reprezentanții cultelor recunoscute din România, prin care ați arătat întreaga deschidere pentru ca fiecare cult recunoscut să poată organiza, potrivit propriilor tradiții, sărbătorile religioase specifice din perioada primăverii (Pesah – Cultul Mozaic, Învierea Domnului după calendarul occidental, Învierea Domnului după calendarul ortodox, Ramadan – Cultul Musulman).

În acest sens, prin Hotărârea de Guvern nr. 348/2021 s-a creat deja posibilitatea pentru credincioșii cultelor recunoscute care au sărbători religioase în zilele de 27-28 martie și 3-4 aprilie 2021 să poată circula în intervalul 20.00-22.00, respectiv 20.00-2.00, pentru participarea la slujbe. Nu a fost necesară acordarea libertății de circulație a persoanelor pentru întreaga noapte, întrucât majoritatea cultelor recunoscute fie nu au slujbe de noapte, fie au slujbe seara și în prima parte a nopții.

Însă în viitorul apropiat Guvernul României va adopta măsurile aplicabile pentru perioada Paștelui ortodox (sâmbătă, 1 mai – duminică, 2 mai 2021). Prin urmare, Vă rugăm ca **în toate localitățile să se permită circulația persoanelor în afara locuinței/gospodăriei în noaptea de sâmbătă, 1 mai - duminică, 2 mai 2021, între orele 20.00 - 5.00, pentru deplasarea și participarea la slujbele religioase.**

În susținerea solicitării noastre, **vă prezentăm următoarele motive:**

1. Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare pentru creștini ortodocși. De-a lungul secolelor, tradiția prăznirii Învierii Domnului în ziua de Duminică, începând cu ora 00.00, a fost păstrată nealterată în Biserica Ortodoxă de pretutindeni, indiferent de situația politică, economică, militară și socială din țară sau de dificultatea condițiilor meteorologice, epidemiologice sau sanitare.

Data fiind solemnitatea acestei sărbători, dar și necesitatea unei organizări foarte bune, care să asigure accesul, prezența și organizarea credincioșilor cu menținerea distanței sanitare în exteriorul și în interiorul lăcașurilor de cult, desfășurarea Slujbei Învierii presupune o amplă mobilizare atât a personalului clerical și neclerical angajat, cât și a voluntarilor.

În acest sens, **înainte de venirea credincioșilor în afara lăcașurilor de cult**, este necesară crearea unor culoare de acces, marcarea zonelor de staționare individuală, a punctelor de distribuire a Sfintei Lumini la ora 0.00 și a pâinii binecuvântate numite Paști; asigurarea igienizării spațiilor comune din incinta unităților de cult etc. Din acest motiv un număr important de angajați și voluntari vor activa începând cu ora 20.00 a zilei de 1 mai.

2. Potrivit rânduielii liturgice a Bisericii Ortodoxe, slujba Învierii Domnului se desfășoară astfel:

- în afara lăcașului de cult:

- începând cu ora 00.00 din ziua de Duminică este săvârșită **prima parte a slujbei de Înviere la un altar de vară, în pridvorul bisericii sau alături de aceasta pe un podium amenajat**, slujbă care durează cca. 40 de minute – 1 oră;
- Astfel, la ora 00.00, clericii oferă credincioșilor prezenți Sfânta Lumină, iar apoi, după citirea Sfintei Evanghelii și rostirea predicii, se vor oferi Paștile (pâine binecuvântată și stropită cu agheasmă și vin, pregătită și ambalată, respectând regulile de igienă, în punguțe de unică folosință) celor care pleacă

la acel moment;

- La finalul slujbei de afară, clericii vor intra în lăcașul de cult împreună cu credincioșii, în limita spațiului disponibil potrivit prevederilor sanitare în vigoare.
- În interiorul lăcașului de cult: **slujba Canonului Învierii și a Sfintei Liturghii va continua până la orele 4.00-5.00**, în funcție de ritmul desfășurării slujbei, care diferă dacă este vorba de o catedrală episcopală, mănăstire sau simplă parohie.

În acest context, **pentru a nu umbri bucuria credincioșilor ortodocși în noaptea sfântă a Învierii Domnului**, după ce în anul 2020 aceștia nu au putut fi prezenți fizic la această mare sărbătoare, **este necesar ca, în noaptea de sâmbătă, 1 mai - duminică, 2 mai 2021, libera circulație a credincioșilor să nu fie limitată sau restricționată.**

3. În funcție de ora la care se va termina Slujba Învierii în lăcașurile de cult, credincioșii se vor îndrepta către case. Eventuala stabilire de către autorități a unei ore de finalizare a slujbei poate afecta desfășurarea normală a serviciului religios și va determina aglomerări de persoane care vor dori să părăsească în același timp lăcașul de cult.

Cu speranța că veți răspunde pozitiv solicitării Bisericii Ortodoxe Române, anume **ca în toate localitățile să se permită circulația persoanelor în afara locuinței/gospodăriei în noaptea de sâmbătă, 1 mai - duminică, 2 mai 2021, pentru deplasarea și participarea la slujbele religioase**, Vă asigurăm, Domnule Prim-Ministru, de stimă și binecuvântare.

† Daniel,

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Toate aceste demersuri oficiale au fost realizate în cadrul unui dialog instituțional cu autoritățile, ceea ce reprezintă un semnal de cooperare deschisă și o recunoaștere de către Statul Român a rolului de factor al păcii sociale al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte culte religioase recunoscute.

Cancelaria Sfântului Sinod